

เชื่อมโยง ๖8 วช เพื่อการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานวิจัยของประเทศ¹

โดย นางสาวจิตรลดา พิศาลสุพงศ์

๑. บทนำ

เมื่อก้าวถึงการพัฒนาระบบงานวิจัยในประเทศไทย คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องกล่าวถึงกลไกสำคัญของการพัฒนาระบบงานวิจัยในประเทศไทย หรือหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัย จัดสรรทุนวิจัย และบริหารจัดการงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยอยู่หลายหน่วยงาน โดยมีบทบาทภารกิจที่ใกล้เคียงหรือทับซ้อนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานที่อาจซ้ำซ้อนกัน หรือต่างคนต่างทำงาน ก่อให้เกิดความล่าช้า อีกทั้ง ยังทำให้ผลงานการวิจัยจำนวนมากไม่เพียงพอที่จะถูกเผยแพร่และไม่ได้ถูกนำไปใช้พัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร รวมทั้ง ยังส่งผลกระทบต่อจัดสรรงบประมาณที่ไม่สามารถสร้างให้เกิดผลกระทบสูงต่อภาคเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น สิ่งจำเป็นที่ต้องทำให้เกิดขึ้นคือ การประสานงานและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อให้เกิดระบบที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาระบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศให้สามารถนำงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิตได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานวิจัย ๖8 วช จึงได้ร่วมมือกันจัดตั้งเครือข่ายที่เรียกว่า “เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.)” ขึ้น โดยเป็นการร่วมมือกันในเรื่องการบูรณาการงานวิจัยของประเทศ เพื่อให้ระบบงานวิจัยมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน มีทิศทางวิจัยที่สอดคล้องกัน ลดความซ้ำซ้อน และต่อยอดงานวิจัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. รู้จัก ๖8 วช

หน่วยงานวิจัย ๖8 วช ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีบทบาทหน้าที่พอสังเขป ดังต่อไปนี้

๑) **สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)** เป็นหน่วยงานราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง เป็นหน่วยงานกลางในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัย จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ และเสนอแนะแผนการวิจัยทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ พัฒนามาตรฐานการวิจัย ระบบวิจัย และติดตามประเมินผล รายงานสถานภาพการวิจัยและดัชนีการวิจัยของประเทศ รวมทั้งสามารถให้คำปรึกษารัฐบาลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งการให้บริการผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นศูนย์กลางข้อมูลการวิจัย โดยมีระบบสารสนเทศที่มีเครือข่ายทั่วประเทศ และมีพันธกิจในการส่งเสริมความร่วมมือการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ การประดิษฐ์คิดค้น การถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่ภาคสังคม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม โดยผลงานการส่งเสริมการวิจัยของ วช. ที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการประกวด

¹ บทความฉบับนี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเศรษฐกิจและสังคม ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปีที่ 51 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2557 หน้า 34-39

หรือการแข่งขันสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ การมอบรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ทั้งรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัย รางวัลวิทยานิพนธ์ และรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนางานวิจัยและเชิดชูเกียรติของนักวิจัยไทยทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ

๒) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นองค์กรของรัฐที่อยู่ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีใช้ระบบราชการเป็นกลไกควบคุมองค์กร จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๓๕ สกว. มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการสร้างและพัฒนากำลังคนและนักวิจัยมืออาชีพ สร้างองค์ความรู้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยใช้การวิจัยเป็นกลไกสร้างฐานความรู้สำหรับการแก้ปัญหาให้แก่สังคม ผ่านกระบวนการสนับสนุนทุนวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย รวมถึงผลักดันให้เกิดการร่วมทุนกับภาคเอกชน หน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ สกว. ไม่จัดทำวิจัยเอง แต่จะเน้นการบริหารจัดการแบบครบวงจรผ่านเครือข่ายการทำงานที่มีอยู่ทั่วประเทศ โดยมีพันธกิจที่สำคัญ คือ สนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนา สนับสนุนการสร้างและพัฒนานักวิจัยและองค์กรวิจัย สนับสนุนการพัฒนาระบบวิจัยของประเทศ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น สำหรับผลการส่งเสริมการวิจัยของ สกว. โดยผ่านการสนับสนุนทุนประเภทต่างๆ ได้แก่ ทุนวิจัยเชิงวิชาการ ทุนวิจัยและพัฒนา ทุนวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทุนโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ทุนโครงการพัฒนานักวิจัยและงานวิจัยเพื่ออุตสาหกรรม (พวอ.) และทุนพัฒนาเครือข่ายวิจัยนานาชาติ (IRN)

๓) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบาทหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อเสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาที่เสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถของการอุดมศึกษาไทยที่เป็นเอกภาพ โดยคำนึงถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และพันธสัญญาที่เป็นไปตามข้อเสนอตกลงระหว่างประเทศ เสนอแนะมาตรฐานการอุดมศึกษาไทยที่สอดคล้องกับมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เสนอแนะกรอบการจัดสรรทรัพยากร พัฒนาสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษในระบบอุดมศึกษา และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ จัดทำระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยมีผลงานการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาซึ่งถือเป็นหน่วยผลิตที่สำคัญ อาทิ การจัดตั้งเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา โครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (UBI) โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา โครงการ การส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โครงการประเมินศักยภาพผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาไทย และโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เป็นต้น

๔) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ โดย พ.ร.บ. พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๓๔ อยู่ภายใต้การ

กำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (กวทช.) มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของประเทศ โดยดำเนินการกิจกรรมด้านการสร้างเสริมการวิจัย พัฒนา ออกแบบ และวิศวกรรม จนสามารถถ่ายทอดไปสู่การใช้ประโยชน์ พร้อมส่งเสริมด้านการพัฒนากำลังคน และการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิผลสูงสุด สวทช. ได้ดำเนินงานผ่านการทำงานร่วมกันของศูนย์ ทั้ง ๕ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (BIOTEC) ที่มุ่งพัฒนางานด้านเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (MTEC) มุ่งพัฒนางานด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับวัสดุต่างๆ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) มุ่งพัฒนางานด้านอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ (NANOTEC) มุ่งพัฒนางานด้านนาโนเทคโนโลยี และศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี (TMC) มุ่งให้ความช่วยเหลือนักวิจัยและบริษัทต่างๆ ในการนำผลงานการค้นพบและเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ สำหรับผลงานการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมของ สวทช. อาทิ ผลงานวิจัยที่พัฒนาสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จัดสรรทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก สนับสนุนนักวิทยาศาสตร์เข้าร่วมประชุมวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ สนับสนุนบุคลากร/นักวิจัยเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

๕) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรมแห่งชาติ (สวทช.) เป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งขึ้นโดย พ.ร.บ. ว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมแห่งชาติ (กวทช.) มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่า ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนดำเนินงานตามนโยบายและแผนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศไปสู่การปฏิบัติ ประสานให้เกิดความร่วมมือด้านการศึกษารวบรวมและพัฒนาที่ ตอบสนองต่อนโยบายและความต้องการของประเทศในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระหว่าง สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านการวิจัยและ นวัตกรรม ให้คำแนะนำและรวบรวมผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐ และติดตาม ประเมินผลการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อันจะ ส่งผลให้การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ ผลงานในการติดตามประเมินผลการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของ สวทช. คือ การจัดทำ ตัวชี้วัด ฐานข้อมูล ดัชนีด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศเป็นรายปี ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการ จัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องให้กับรัฐบาลหรือผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ อัน จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาประเทศได้อย่างถูกต้อง

๖) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ในรูปแบบองค์การมหาชนในกำกับของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ เพื่อเป็นหน่วยงานอิสระในการดำเนินงานจัดการกองทุนตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป มีทุนดำเนินการเริ่มต้น ๓,๐๐๐ ล้านบาท มีบทบาทหน้าที่ในการ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนางานวิจัยการเกษตร การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร และการเผยแพร่ ข้อมูลและสารสนเทศด้านการวิจัยการเกษตร ผลงานการส่งเสริมการวิจัยการเกษตรของ สวก. อาทิ

ผลงานวิจัยที่พร้อมใช้ประโยชน์ เทคโนโลยี และองค์ความรู้ที่พร้อมถ่ายทอดสู่สังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตและ พัฒนาต่อยอดด้านเศรษฐกิจการค้าอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ โรงปุ๋ย ปลากระรัง การให้ทุนโครงการวิจัย การเกษตรในด้านต่างๆ การให้ทุนพัฒนาบุคลากรวิจัยทั้งทุนการศึกษา ทุนฝึกอบรมและปฏิบัติการวิจัย ฌ ต่างประเทศ เป็นต้น

๗) **สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)** เป็นองค์กรของรัฐที่อยู่ ภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุขที่มีได้ใช้ระบบราชการเป็นกลไกควบคุม องค์กร โดยมีโครงสร้างองค์กรและการบริหารที่เน้นความคล่องตัว เพื่อให้สามารถ ตอบสนองต่อเป้าหมายในการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาาระบบสุขภาพได้ บริหารงานโดยคณะกรรมการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยผู้แทน จากหน่วยงานของรัฐและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น ๑๗ คน มีหน้าที่ในการ กำกับดูแลนโยบายและกำหนดทิศทางการดำเนินยุทธศาสตร์/แผนการวิจัยระบบสาธารณสุขของ สวรส. ให้ สัมฤทธิ์ผลตามพันธกิจ โดยพันธกิจที่สำคัญของ สวรส. คือ การกำหนดทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์การ วิจัยด้านสุขภาพของประเทศ สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เป็น ประโยชน์และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในระบบสุขภาพของชาติให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของ ประเทศ โดยเน้นที่การจัดการความรู้ระบบสุขภาพที่เป็นธรรมและยั่งยืน พัฒนานักวิจัยและโครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็นเพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยสุขภาพของประเทศ จัดการความรู้ด้านสุขภาพจากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาสู่นโยบายสาธารณะที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในระบบสุขภาพ และคุณค่าที่สุด สำหรับผลงานการวิจัยด้าน สุขภาพของ สวรส. อาทิ การวิจัยและพัฒนาาระบบวิจัยสุขภาพ การวิจัยและพัฒนาความเป็นธรรมด้านสุขภาพ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสุขภาพ และการวิจัยและพัฒนาาระบบยา เป็นต้น

๓. แนวทางการบูรณาการการทำงานของ ๖ส วช

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อบูรณาการทิศ ทางการวิจัยของประเทศ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ และ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ฌ ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุม ได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์ นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล เป็น เจ้าภาพ ร่วมกับ ๖ส วช และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ (มหาวิทยาลัย) กระทรวงพาณิชย์

กำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำห่วงโซ่อุปทานในเชิงลึกอย่างละเอียดของสินค้าเกษตร ๔ รายการ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยางพารา โดยมุ่งเน้นการตอบ โจทย์การพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งจะต้องตอบโจทย์ความต้องการของตลาด รวมถึงการ วิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก อาทิ สามารถ ระบุได้ว่า ภายใต้ห่วงโซ่อุปทานข้าวจะสามารถวิจัยพันธุ์ได้ได้ บ้าง และพันธุ์ไหนที่สามารถให้ผลผลิตสูงสุด หรือขายได้ราคาดี ที่สุด และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ได้บ้าง เป็นต้น เพื่อให้มีการนำงานวิจัยไปเสริมกระบวนการผลิตเพื่อ

เพิ่มมูลค่าและสร้างมาตรฐานให้กับสินค้า และช่วยพัฒนาธุรกิจ SMEs ซึ่งมีปัญหาเรื่องต้นทุนการบริหารจัดการสูง แต่ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ

ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา นวัตกรรมใน SMEs-OTOP

- ขยายผลโครงการสำคัญหน่วยงานรับผิดชอบหลัก**
- ผลักดันเชิงนโยบาย**
 - แก้ไขกฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) ให้มีความเป็นธรรม / ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายย่อย
 - แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจในประเทศไทยให้เอื้ออำนวย
- บูรณาการการจัดงานมหกรรม**
 - จัดทำ Shopping Paradise สาน Road / Science and Technology / Innovation ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการผลิต-การตลาด

SMEs	OTOP
<ul style="list-style-type: none"> • ขยายผลโครงการ ITAP และอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย โดย สวทช. / สวทศ. • ส่งเสริมการดำเนินงานอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดย สวท. / สวทศ. • ส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดย สวท. 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมการตลาดสินค้า OTOP / ส่งเสริมการขายสินค้า OTOP
รมว. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท.	รมว. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท. / สวท.

นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายนิวัฒน์ธำรงฯ) และรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายสุรพงษ์ฯ) เป็นเจ้าภาพร่วมกันในการส่งเสริมการวางกลไกเพื่อใช้ผลงานวิจัยในการเพิ่มประสิทธิภาพ SMEs และ OTOP โดยให้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการส่งเสริมให้ SMEs และ OTOP นำการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์และพัฒนาโลกที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สามารถดำเนินงานได้

อย่างเต็มศักยภาพ เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์ โครงการ iTAP รวมทั้ง ได้มอบหมายให้ สศช. กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ.ร. และภาคเอกชนหารือเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา และมอบหมายให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการคลัง และกระทรวงศึกษาธิการ ปรับแก้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อให้เอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานของรัฐได้ รวมทั้งมีแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์/เครื่องมือที่ได้รับความเสียหายจากการใช้ประโยชน์ของภาคเอกชน

ในระหว่างการดำเนินงานดังกล่าว คณะรัฐมนตรีในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสุรพงษ์ ตรีวิจิตรชัยกุล) เป็นประธาน และมี วช เป็นฝ่ายเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่รวบรวมงานวิจัยของทุกภาคส่วน มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำความรู้มาใช้พัฒนาประเทศ พร้อมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ กลไกการดำเนินงานของ วส วช จึงมีความเป็นรูปธรรมนับแต่นั้นเป็นต้นมา

๔. ผลการเชื่อมโยงการดำเนินงานของ วส วช

ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อบูรณาการทิศทางการวิจัยของประเทศ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน จำนวน ๒ ครั้ง ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีในคราวการประชุม เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เห็นชอบให้มีบุคคล (รัฐมนตรี) ที่รับผิดชอบในการติดตามสถานการณ์ การดำเนินมาตรการต่างๆ รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานกิจการด้านสินค้าเกษตรหลักใน ๕ เรื่อง คือ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา และข้าวโพด ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การแปรรูป และเสถียรภาพราคา โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะทำงานรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ดังแสดงในแผนภาพที่ ๑ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีแต่ละท่านทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ประสานกับรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรแต่ละชนิด โดยภารกิจในการดำเนินการมาตรการต่างๆ ยังคงเป็นความรับผิดชอบของรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ปกติ ซึ่งผู้ประสานงานกิจการด้านสินค้าเกษตรจะได้ดำเนินการเกี่ยวกับ (๑) ให้ตั้งคณะทำงานร่วมกัน โดยมีผู้แทนจากกระทรวงหน่วยงานวิจัย และภาคเอกชน (๒) ให้คณะทำงานนำงานวิจัยเดิมมาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ (๓) กำหนดหัวข้อวิจัยที่จะเป็น Quick Win เพื่อเสนอของบประมาณ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนผลผลิต และสร้างมูลค่า คุณภาพ มาตรฐานให้สูงขึ้น (๔) ประสานผลักดันให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในภาคธุรกิจให้มากที่สุด และ (๕) เจ้าของผลิตภัณฑ์ติดตามความก้าวหน้าและส่งเสริมการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

แผนภาพที่ ๑ แสดงผู้รับผิดชอบหลักสินค้าเกษตร ๕ รายการ

สินค้าเกษตร	ผู้ประสานงานกิจการ	ฝ่ายเลขานุการ
๑. ข้าว	นายวราเทพ รัตนากร รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์	กรมการข้าว กระทรวงเกษตร และสหกรณ์
๒. มันสำปะหลัง	นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน	กระทรวงพลังงาน
๓. ยางพารา	นายยุคล ลิ้มแหลมทอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมหม่อนไหม (สถาบันวิจัยยาง)
๔. อ้อย	นายทศศักดิ์ เล็กอุทัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง	กระทรวงการคลัง
๕. ข้าวโพด	นายยรรยง พวงราช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์	กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

สำหรับประเด็นงานวิจัยเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs และ OTOP ปัจจุบัน คอบช. ซึ่งมี วช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานพิจารณาแนวทางและมาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อภาคอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการปรับปรุงร่างมาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อภาคอุตสาหกรรม และเตรียมการนำเสนอนายกรัฐมนตรีต่อไป โดยประกอบด้วย ๕ มาตรการหลัก ดังนี้ (๑) การสร้างแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการลงทุนใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของภาคอุตสาหกรรม (๒) การสร้างความเข้มแข็งโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของภาคอุตสาหกรรม (๓) การส่งเสริมการพัฒนาและเชื่อมโยงการวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ (๔) การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงจากผลงานวิจัย และ (๕) การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานวิจัย

นอกจากนี้ จากการเชื่อมโยงการดำเนินงานของ ๖ส วช. ภายใต้คณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล) เป็นประธาน ได้จัดให้มีการประชุมแล้วรวม ๕ ครั้ง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

๑) **การร่วมกันกำหนดทิศทางการวิจัยประจำปี 2557-2558** โดยให้หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ แต่ละแห่งนำหัวข้อที่จะดำเนินการวิจัยมาประมวลเทียบเคียงกัน เพื่อพิจารณาความซ้ำซ้อนและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบวิจัยใหม่ให้ชัดเจน โดยสำนักงบประมาณร่วมกับ วช. ดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงบประมาณการวิจัยของประเทศในภาพรวมที่สามารถตอบโจทย์การทำงานตามประเด็นเชิงนโยบาย โดยการวางระบบและขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณการวิจัยประจำปีแบบบูรณาการ และจะเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเพื่อให้การดำเนินการในภาพรวมของประเทศมีการรองรับโดยมติคณะรัฐมนตรี และมีคณะกรรมการบูรณาการฯ ให้นโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปี

๒) **การจัดทำฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ฯ ของภาครัฐ** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภาครัฐด้านห้องปฏิบัติการ ฐานข้อมูล และด้านเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.) เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดทำและบริหารฐานข้อมูลสนับสนุนการวิจัยและผลการวิจัย และการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านห้องปฏิบัติการและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เข้ากับระบบ TNRR (Thai National Research Repository)

ในลักษณะ One Stop Service ประกอบด้วย (๑) ข้อมูลผลงานวิจัยที่เสร็จแล้วแก่สาธารณชนทางอินเทอร์เน็ต “คลังข้อมูลงานวิจัยไทย” (TNRR) วช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (๒) ระบบบริหารการวิจัยแห่งชาติ (National Research Management System: NRMS) คอบช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (๒.๑) การเสนอขอรับการสนับสนุนการวิจัยทุนวิจัยแบบที่เดียว (Single Window & Data Entry) สวรส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (๒.๒) การติดตามโครงการวิจัย (On Going Projects) สกว. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (๒.๓) บริการค้นหาข้อมูลนักวิจัย (Expert Finder) สวทช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และ (๓) ระบบค้นหาสิทธิบัตรไทย และบริการด้านการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยที่รัฐสนับสนุน (Government Funded Research Market Place) สวทช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

๓) **การพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยเชิงพาณิชย์จากระบบ TNRR (Thai National Research Repository)** เพื่อให้มีการจัดผลงานวิจัยเป็นกลุ่มเรื่องและจำแนกผลการวิจัยที่สามารถไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ รวมทั้งจัดให้มีการช่องทางจับคู่ระหว่างเจ้าของผลงานวิจัยและภาคเอกชน พร้อมแสดงให้เห็นทิศทางงานวิจัยที่ควรต้องทำ/พัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ และให้ประชาสัมพันธ์ ฐานข้อมูลของ TNRR ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ประเมินความสนใจของผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย และนำกลุ่มเรื่องที่มีความสนใจมากที่สุด หรือเห็นว่ามีความสำคัญจัดเป็นนิทรรศการแสดงผลงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาภาคการผลิตแบบบูรณาการระดับประเทศ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ

๔) **การจัดเวทีแสดงผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน และ คอบช. มีมติร่วมกันในการดำเนินการจัดงานหรือเวทีเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์จากงานวิจัยในระดับชาติเป็นงานเดียวกัน โดยจะมีการสร้างแรงจูงใจด้วยการมอบรางวัลทั้งในภาพรวมและรางวัลเฉพาะของหน่วยงานที่มีพันธกิจเฉพาะ เช่น รางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ รางวัลเทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งอาจใช้วิธีหมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากงานวิจัยในลักษณะไม่มีค่าใช้จ่ายเพื่อดึงดูดและให้โอกาสกับ SMEs โดยงานวิจัยที่นำมาจัดแสดงจะมุ่งเน้นให้มีการใช้ประโยชน์ และครอบคลุมในหลายกลุ่มเรื่องตามความต้องการของภาคผู้ประกอบการและภาคอุตสาหกรรม และรองรับความต้องการของ AEC รวมทั้ง จะพิจารณาการจัดงานแสดงผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ดังกล่าวให้มากกว่าปีละ ๑ ครั้ง

๕. บทสรุป

แม้ว่าความพยายามที่จะสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยให้เป็นระบบ โดยเชื่อมโยง ๖๘ วช. เพื่อการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานวิจัยของประเทศจะยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น แต่ก็เป็นงานดำเนินการที่ดำเนินมาอย่างถูกทิศทาง และเป็นความพยายามร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่จะวางแผนพัฒนาระบบงานวิจัยร่วมกันตั้งแต่ขั้นการวิจัยและพัฒนาไปจนถึงกระบวนการพัฒนาสู่เชิงพาณิชย์ให้ชัดเจน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน สร้างความชัดเจนทั้งทางด้านหน่วยงานรับผิดชอบหลัก รายละเอียดกิจกรรมและแผนการใช้งบประมาณ ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนงานวิจัยของประเทศชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีความต่อเนื่องด้านงบประมาณสนับสนุนยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนงานวิจัยของประเทศบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และนโยบายและแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๔)

เอกสารอ้างอิง

- รายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖. ๒๕๕๖.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- รายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖. ๒๕๕๖.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- รายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖. ๒๕๕๖.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- รายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย ครั้งที่ ๔/๒๕๕๖. ๒๕๕๖.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- รายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย ครั้งที่ ๕/๒๕๕๖. ๒๕๕๖.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัยประเทศ. ๒๕๕๖.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.ความเป็นมาและโครงสร้างองค์กร. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา:<http://www.hsri.or.th/about/introduction>[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.ความเป็นมา.[ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา:http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=112[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ.[ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา:http://www.mua.go.th/know_ohec/images/responsibility_mua.jpg[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ. ความเป็นมา. [ระบบออนไลน์]
แหล่งที่มา:http://www.sti.or.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=105&Itemid=96[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ประวัติความเป็นมา.[ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา:<http://www.nrct.go.th/th/ทำความรู้จัก/สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ/ความเป็นมา.aspx>[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร. ประวัติ สวก.[ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา:http://www.arda.or.th/01_about.php[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. แนะนำ สวทช.[ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา:<http://www.nstda.or.th/aboutus-nstda>[๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗].